

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile declarate de către Cebotari Anghela, societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Clima Serafîma și Cecîrlan Iacob, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul Florea Andrei în interesele Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni împotriva societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafîma și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate prin deposedare, transmiterea acestora în posesie pentru comercializare, evacuare și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și Cebotari Anghela și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Florești din 07 august 2015

c o n s t a ț ă :

Prin procura nr.4430 din 31 decembrie 2014 Florea Andrei a fost împuternicit de Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, recurs, apel etc. (f.d.11 vol.I).

La 05 mai 2015 reprezentantul Florea Andrei a depus în interesele Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafîma și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate prin deposedare, transmiterea acestora în posesie pentru comercializare, evacuare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul Florea Andrei a indicat că Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni în baza contractelor de credit nr.2566 și 2567 din 08 noiembrie 2010, modificate prin acordurile adiționale nr.1 din 10 ianuarie 2011, nr.1 și 2 din 30 noiembrie 2011, a acordat societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată două credite în mărime de 675000 lei și 295000 lei pe termen pînă la 07 noiembrie 2015, cu dobîndă flotantă de 17% anual.

În scopul asigurării rambursării creditelor, la 09 noiembrie 2010 Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni a încheiat cu Cebotari Anghela contractul de ipotecă nr.110987, prin care s-a ipotecat terenul pentru construcții cu suprafața 0,0958 ha, numărul cadastral 4501214.112, toate construcțiile situate pe acest teren inclusiv: casa de locuit individuală cu suprafața 110.6 m², numărul cadastral 4501214.112.01, construcții accesorii cu suprafețele 5,7 m², 163,9 m², numerele cadastrale 4501214.112.02 și 4501214.112.03, construcție comercială cu suprafața 63,7 m², numărul cadastral 4501214.112.04, construcție de sănătate, asistență socială cu suprafața 63,6 m², numărul cadastral 4501214.112.05 situate în orașul Florești, str. Ștefan cel Mare, 13, evaluate de părți la prețul de 1261000 lei.

La 08 noiembrie 2010 Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni a încheiat cu Cebotari Anghela și Clima Serafima contractele de fidejusiune nr.2566/1.

Tot la 08 noiembrie 2010 Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni a încheiat cu Cecîrlan Iacob contractul de fidejusiune nr.2566/2.

Potrivit contractelor de credit pentru neplata la scadență a sumelor datorate la credit, debitorul va plăti creditorului dobândă majorată de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere, care va fi aplicată la rata de credit neachitată.

Societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată nu a onorat obligațiile contractuale și la 16 martie 2015 avea acumulate datoriile în mărime de 452705, 84 lei.

Ca urmare a neonorării obligațiilor, la 03 iulie 2012, 08 august 2012, 11 februarie 2013, 16 iulie 2013 și 11 aprilie 2014 Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni a notificat pârții despre inițierea procedurii de executare a dreptului de ipotecă și a solicitat transmiterea bunurilor ipotocate pentru comercializare sau achitarea deplină a creditului și plăților aferente, inclusiv dobânzile și penalitățile.

La 22 mai 2014 a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Florești preavizul de executare a dreptului de ipotecă.

Cere reprezentantului Florea Andrei încasarea în mod solidar de la societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni datorata în sumă de 452705, 84 lei și dobânda de întârziere determinată conform art.619 Codul civil, dacă nu execută hotărîrea în termen de 90 zile de la data cînd aceasta a devenit definitivă, inclusiv din contul bunurilor ipotocate, prin deposedare și transmiterea acestora în posesia Băncii pentru comercializare, evacuarea tuturor persoanelor din bunurile imobile, încasarea taxei de stat în mărime de 13581, 17 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Florești din 07 august 2015 s-a admis acțiunea.

S-a încasat în mod solidar de la societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni datorata în sumă de 452705, 84 lei, inclusiv din contul bunurilor ipotocate prin deposedarea Angheliei Cebotari și transmiterea acestora în posesia Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni pentru comercializare și anume: teren pentru construcții cu suprafața 0,0958 ha, numărul cadastral 4501214.112, casa de locuit individuală cu

suprafața 110.6 m², numărul cadastral 4501214.112.01, construcție accesorie cu suprafața 5,7 m², numărul cadastral 4501214.112.02, construcție accesorie cu suprafața 163,9 m², numărul cadastral 4501214.112.03, construcție comercială cu suprafața 63,7 m², numărul cadastral 4501214.112.04, construcție de sănătate, asistență socială cu suprafața 63,6 m², numărul cadastral 4501214.112.05 precum și toate ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesione cu bunul imobil ipotecat, precum și bunurile noi ce rezultă din transformarea bunului ipotecat, situate în orașul Florești, str. Ștefan cel Mare, 13, cu evacuarea tuturor persoanelor fizice și juridice din acest imobil.

S-a încasat în mod solidar de la societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni taxa de stat în mărime de 13581, 17 lei (f.d.103-104, 107-111 vol.I).

La 04 septembrie 2015 societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și Cebotari Anghela au depus apel nemotivat, iar la 26 februarie 2016 societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob au depus apel motivat împotriva hotărîrii Judecătorei Florești din 07 august 2015 (f.d.117-118, 183-187 vol.I).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 19 aprilie 2016 a respins apelul declarat de societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și Cebotari Anghela și a menținut hotărîrea Judecătorei Florești din 07 august 2015 (f.d.54-60 vol.II).

La 16 august 2016 Cebotari Anghela, societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob au depus recurs, iar la 28 septembrie 2016 recurs suplimentar împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și deciziei instanței de apel cu trimiterea pricinii la rejudicare în prima instanță.

În motivarea recursurilor au invocat că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina imparțial și neobiectiv cu derogare de la normele de drept material și procedural, nu au elucidat deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii, au apreciat arbitrar probele administrate.

Prima instanță nu a asigurat procedura de citare legală și nu au putut să se prezinte la ședința de judecată datorită unor pricini obiective, nu au participat la examinarea pricinii pentru a expune poziția, a formula acțiuni reconvenționale, înainta demersuri, a prezenta probe fiindu-le încălcat dreptul la apărare, la un proces echitabil garantate de art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art.55 și art.60 Codul de procedură civilă.

Desfășurarea procesului și adoptarea hotărîrii în absența uneia din părți încalcă principiul contradictorialității, egalității și disponibilității părților în drepturile procesuale.

Prima instanță nu s-a expus din care probe rezultă că datoria la credit față de Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni constituie suma de 452705, 84 lei.

Hotărîrea primei instanței poartă caracter declarativ, superficial, alogic și neconcret, deoarece conține două soluții contradictorii.

Prima instanță nu a examinat dosarul de creditare în original, care urma a fi apreciat în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă, iar anexarea la materialele pricinii a unor copii din acest dosar a dus în eroare instanța asupra cuantumului datoriei la credit.

Nefiind citați legal au fost lipsiți de posibilitatea de a participa la examinarea pricinii și de a proba dezacordul cu pretențiile formulate de intimat.

Erorile admise de prima instanță și instanța de apel au dus la emiterea unor hotărâri neîntemeiate.

În rezultatul controlului de audit contabil s-a constatat că datoria societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată față de Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni este de 281550 lei și nu de 535700 lei.

Cebotari Anghela în calitate de fidejutor a achitat suma de 258850 lei și a rămas spre achitare suma de 22770 lei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 noiembrie 2016 Banca Comercială Română Chișinău societate pe acțiuni a prezentat referință la recursul declarat de societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată solicitând respingerea acestuia cu menținerea hotărârii Judecătorei Florești din 07 august 2015 și deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 02 noiembrie 2016 a considerat recursurile admisibile fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestora de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt depuse în termen, întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 și trimiterea pricinii la rejudecare în ordine de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 16 iunie 2016 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia deciziei din 19 aprilie 2016 (f.d.61 vol.II).

Prin avizele DS3118020261AR, DS3118020262AR și DS3118020229AR se confirmă că Clima Serafima, societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și avocatul Botnari Valeriu au recepționat copia deciziei Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 la 21 și 27 iunie 2016 (f.d.65-67 vol.II).

Prin urmare, recursurile declarate la 16 august 2016 și 28 septembrie 2016 sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că reprezentantul Florea Andrei a depus în interesele Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni cerere de chemare în judecată împotriva societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea în mod solidar datoriei în sumă de 452705, 84 lei, dobânda de întârziere determinată conform art.619 Codul civil, din contul bunurilor ipotecate, prin deposedare și transmiterea acestora în posesia Băncii pentru comercializare, evacuarea tuturor persoanelor din bunurile imobile și încasarea taxei de stat în mărime de 13581, 17 lei (f.d.103-104, 107-111 vol.I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Florești din 07 august 2015 s-a admis integral acțiunea.

La 04 septembrie 2015 societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și Cebotari Anghela au depus apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Florești din 07 august 2015 (f.d.117-118 vol.I).

La 26 februarie 2016 Cebotari Anghela, societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob au depus apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Florești din 07 august 2015 (f.d.183-187 vol.I).

Curtea de Apel Bălți în decizia contestată indică că deși în cererea de apel motivată sunt enumerați societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob, aceștea din urmă nu au semnat cererea de apel și se va expune doar pe marginea apelului declarat de societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și Cebotari Anghela.

În conformitate cu art.365 alin.(3) Codul de procedură civilă, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

Articolul 368 alin.(1) Codul de procedură civilă prevede că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Contrar acestor prevederi legale, instanța de apel nu a emis încheiere de a nu da curs cererii de apel și de a acorda lui Cecîrlan Iacob și Clima Serafima termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Mai mult, instanța de apel în pct.22 al deciziei contestate a indicat că se va expune doar pe marginea apelului declarat de societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată și Cebotari Anghela, însă în pct.61 și 65 al deciziei a motivat că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a încasa în mod solidar de la debitorii societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob datoria la credit și cheltuielile suportate la examinarea pricinii compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 13581, 17 lei anticipînd soluția în cazul în care ultimii vor contesta hotărîrea primei instanțe cu apel.

Așadar, decizia instanței de apel este contradictorie.

În afară de aceasta, instanța de apel prin încheierea protocolară din 19 aprilie 2016 a admis demersul avocatului Botnari Valeriu și a anexat la materialele pricinii raportul de constatare contabilă a societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată (f.d.52 vol.II).

În conformitate cu art.222 Codul de procedură civilă, înscrisurilor și proceselor-verbale privind cercetarea înscrisurilor, întocmite la fața locului în modul stabilit la art.125, 127 și 185 alin.(1) lit.j), li se dă citire în ședință de judecată, apoi se prezintă participanților la proces și reprezentanților și, după caz, experților, specialiștilor și martorilor. După aceasta, participanții la proces pot da explicații asupra lor.

Articolul 383 alin.(1) Codul de procedură civilă prevede că după explicațiile participanților la proces, instanța de apel verifică probele din dosar și cele prezentate suplimentar de aceștia. Procedura de administrare a probelor în instanță de apel este similară celei din primă instanță.

Din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 19 aprilie 2016 rezultă că instanța de apel nu a cercetat raportul de constatare contabilă a societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată anexat la materialele pricinii (f.d.52 verso).

În conformitate cu art.373 alin.(2) Codul de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Contrar prevederilor legale citate, instanța de apel nu a dat apreciere raportului de constatare contabilă a societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată.

În conformitate cu art.390 alin.(2) Codul de procedură civilă, în cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii.

Din sensul normei de drept citate se deduce că în cazul respingerii apelului instanța de apel urmează să expună în decizie concluzia cu privire la toate argumentele invocate de apelant, să întemeieze motivele în legătură cu care argumentele apelantului din cererea de apel au fost recunoscute ca neîntemeiate. Instanța de apel nu se va referi la simpla constatare a faptului netemeinicii apelului, deoarece în acest caz decizia apare ca nemotivată.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate.

Așadar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora pentru a nu lăsa părțile într-o stare de incertitudine și a nu le crea impresia că nu au fost auziți.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel din 19 aprilie 2016 și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel, în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Cebotari Anghela, societatea comercială „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul Florea Andrei în interesele Băncii Comerciale Române Chișinău societate pe acțiuni împotriva societății comerciale „Viomed-Cord” societate cu răspundere limitată, Cebotari Anghela, Clima Serafima și Cecîrlan Iacob cu privire la încasarea datoriei din contul bunurilor ipotecate prin deposedare, transmiterea acestora în posesie pentru comercializare, evacuare și încasarea cheltuielilor de judecată cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan